

Motion till riksdagen 2005/06:U217

av Luciano Astudillo (s)

Internationella observatörer i Colombia

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige verkar för att den colombianska regeringen bjuder in internationella observatörer och valövervakare i samband med presidentvalet 2006.

Motivering

Den colombianska väpnade konflikten har pågått i över fyra decennier. Konflikten är mångfacetterad och har många olika orsaksfaktorer. En faktor av många är att alla de väpnade grupperna är involverade i landets kokainaffärer. En annan faktor är att eliten i samhället i allt för liten grad bryr sig om landets 70 % fattiga som är de som främst drabbas av den väpnade konflikten.

Många bedömare pekar på att både FARC-gerillan och paramilitären är djupt involverade i knarkaffärer. Båda de väpnade grupperna är också ansvariga för mycket grova brott mot internationell humanitär rätt och brott mot de mänskliga rättigheterna. FN-rapporter har också pekat ut regeringsstyrkorna som ansvariga för grova brott mot de mänskliga rättigheterna, ofta i direkt samröre med paramilitärerna.

Historiskt har de konservativa och liberala partierna tävlat om makten. Vänstern har utsatts för våld och trakasserier och har haft svårt att organisera sig och göra sin röst hörd. Den 26 maj 2002 vann Alvaro Uribe presidentvalet med 53 % av rösterna. Uribe betraktade sig som oberoende och drog stöd från både liberala partiet såväl som från det konservativa partiet.

Av Colombias 44 miljoners befolkning var 24 miljoner röstberättigade. Av dessa röstade dock enbart ca 45 % den lägsta siffran någonsin. I flera distrikt där den väpnade konflikten är som mest intensiv var valdeltagandet så lågt som 9 %. Dessutom finns det beräkningar på att mellan 2 och 5 miljoner av Colombias vuxna befolkning inte är röstberättigade då de inte är registrerade

Fel! Okänt namn på

som medborgare. Bland annat genom att de är internflyktingar som följd av konflikten. FN:s flyktingskommissariat beräknar siffran totala internflyktingar till över tre miljoner.

Det är också oroväckande att i över 300 av landets 1 098 kommuner fanns det bara en kandidat i valet av borgmästare. Rapporter från människorättsorganisationer och FN pekar på att de väpnade grupperna ofta kontrollerar de lokala politikerna genom hot om våld, trakasserier eller rena mutor.

Enligt den colombianska juristkommissionens beräkningar härrör 75 % av de politiska dödsfallen till paramilitären och regeringsstyrkorna. Kommissionens siffror pekar på att paramilitärens våld inte har sjunkit utan fortsätter på en alarmerande nivå trots att regeringen ställt villkor om eldupphör före de förhandlingar som nu pågår.

Både FN och inhemska MR-organisationer pekar på att situationen kring de mänskliga rättigheterna på flera områden går i fel riktning. Godtyckliga arresteringar och tortyr är växande problem. Rättsapparaten fungerar inte vilket leder till omfattande straffrihet.

Allt detta innebär också problem ur demokratiskt synvinkel. I vilken grad går det att tala om organisations- och yttrandefrihet runt om i Colombias landsbygd och städer när lokala ledare oftast mördas?

De politiska partierna har för att motverka politisk hegemoni beslutat att i konstitutionen från 1991 sätta en tidsgräns på hur länge en president kan sitta vid makten. Tidsgränsen är en valperiod eller fyra år. Det är därför oroväckande att president Uribe, i konflikt med stora delar av de båda traditionella partierna och vänstern, beslutar sig för att försöka ändra i konstitutionen för att kunna sitta ytterligare en period efter valet.

Oavsett hur denna process går finns det behov av att stödja processer för att öka graden av demokratiskt inflytande. Speciellt inför valet 2006. Exempelvis är det rimligt att världssamfundet, inte minst Sverige, på olika sätt uppmuntrar den colombianska regeringen att bjuda in internationella observatörer och valövervakare i samband med presidentvalet 2006.

Det är viktigt att Sverige och EU bidrar med hjälp och stöd så att presidentvalet 2006 verkligen genomförs på ett demokratiskt sätt.

Stockholm den 21 september 2005

Luciano Astudillo (s)